Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf **sakl@sakl.fi**

Lapinjärvi 17.9.2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite O 20/2018 vp

Lausunto: Selvityspyyntö koskien Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmaa

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

SAKL kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa siitä, että se on ottanut hyljeasian esille. Hallinto on toistaiseksi valitettavasti epäonnistunut asian hoidossa. Asia on lopulta otettava poliittisella tasolla vakavasti. Hyljekanta on tällä hetkellä liian suuri.

Hylje on selkeästi merkittävin rannikkokalastuksen toimintaa ja kotimaisen kalan tarjontaa haittaava tekijä. Hyljekantojen aiheuttamat vahingot kalastukselle (saalis ja pyydykset, kalojen karkottaminen kalastusalueilta) ja kalakannoille ovat mittavat. Hylkeiden vaikutus näkyy kuluttajille kaupan kalatiskien kotimaisen kalan kapeassa valikoimassa.

Tukholman yliopiston tutkimusryhmä on todennut, että kilpailu nisäkkäiden, lintujen ja ihmisten välillä on kovinta rannikkokalastuksessa, jossa useiden kalalajien määrä hylkeiden ja merimetsojen ravinnossa on Itämeren alueella samalla tasolla kalastuksen saaliiden kanssa. Eräiden lajien osalta määrät ovat jopa huomattavasti suuremmat kuin kalastuksen saaliit.

Maa- ja metsätalousministeriön selvitys

Ministeriö on laatinut ansiokkaan selvityksen hyljekannan hoitosuunnitelman toteuttamisesta. Selvitys vaatii kuitenkin muutaman kommentin:

1. Hallin (ja norpan) laskennat osoittavat hylkeiden esiintymisen laskentahetkellä. Hylkeet vaeltavat kuitenkin pitkiä matkoja ja luvut laskennoista ovat ainoastaan viitteellisiä. Hylje esiintyy pitkin koko Suomen rannikkoa, rannikon sisälahtia myöden.
2. Arvio hyljevahingoista ei läheskään kerro koko totuutta. Arvio:
   - huomioi ainoastaan hylkeiden saaliille aiheuttamat vahingot
   - ei huomioi toimintansa osittain tai kokonaan lopettaneiden kalastajien vahinkoja
   - ei huomioi kokonaan syötyjä kaloja
   - ei huomioi hylkeiden pyydysten läheltä karkottamia kaloja
   - ei huomioi, että osa kalastajista jättää vahingot ilmoittamatta koska eivät enää ole hyljekorvausten piirissä (10 000 euron raja)
   - ei huomioi jalostuksen ja kaupan kärsimiä vahinkoja
   - ei huomioi kalakannoille aiheutuvia menetyksiä

   Kokonaisarvioita hylkeiden aiheuttamasta vahingosta ei näistä syistä johtuen ole.

3. Hylkeiden kalastukselle aiheuttaman vahingon korvaaminen muuttui rakennekaudella 2014-2020 aikaisemmasta ja korvaukset puolittuivat. Eduskunta myös leikkasi valtion kalastusvakuutusyhdistyksille myönnettävän tuen noin puolella vuodesta 2018 alkaen. Elinkeino kantaa näiden ratkaisujen myötä yhä suuremman osuuden hylkeiden aiheuttamista vahingoista.
4. Hylje on kalastuksen kannalta puhtaasti vahinkoeläin.
5. Liitto täysin samaa mieltä MMM:n arvion kanssa: ”Hyljekantojen kasvu on kuitenkin selvästi niin suurta, ettei nykyisillä metsästysmäärillä pystytä hyljekantoihin vaikuttamaan”
6. Tutkimuksella voidaan osittain vähentää vahinkoja, mutta investoinnit ovat kalliita ja eivät kaikilta osin julkisen tuen piirissä
7. Ristiriitojen ratkaiseminen sidosryhmien välillä on vaikeaa, käytännössä luultavasti mahdotonta, koska toisille kyseessä on elinkeinon harjoittamisen edellytysten luomisesta, toisille hylje on symbolinen eläin, johon ei saa koskea
8. Selvitys ei huomioi turskamadon (*Contracaecum osculatum* ja *Pseudoterranova decipiens)* aiheuttamia vahinkoja turskalle ja sen käytölle. Hylje on turskamadon levittäjä. Suomen vesillä hylje puolestaan levittää väkäkärsämatoa (*Corynosoma strumosumiksi* ja *Corynosoma semermeksi)* silakkaan ja se voi vähentää kalan käyttöarvoa.

Liiton näkemys

Liitto katsoo, että

- nykyinen hyljekanta on liian suuri, jotta rannikkokalastusta voidaan harjoittaa kannattavasti ja tarjota kuluttajille kotimaista luonnonkalaa markkinoiden odotusten mukaisesti
- hyljekannan kielteiset vaikutukset kalakantoihin on huomioitava vaikka tiedeyhteisössä on erilaisia näkemyksiä vaikutusten mittakaavasta

tämän johdosta

- hyljekantojen hoitosuunnitelma vaatii pikaista päivitystä huomioimalla edellä mainitun
- hallikannan kokoa on vähennettävä voimakkaasti 2000-luvun alun tasolle
- turvattava riittävät metsästysalueet, sallittava hylkeiden metsästys kansallispuistoissa ja suojelualueilla
- koska metsästys ei ole riittävä keino, hylkeiden poistaminen pyydysten ääreltä on sallittava ilman tarpeetonta byrokratiaa
- tarvittaessa vähennystoimia varten koulutetaan ammattilaisia, joille maksetaan palkkaa kalaston ja kalastuksen suojelusta
- hylkeiden suojelualueet tulee lopettaa tarpeettomina tai vaihtoehtoisesti niiden tulee olla voimassa vain osan vuotta
- hallinnon on järjestettävä metsästettyjen ja poistettujen hylkeiden keräily
- Suomen tulee toimia EU:n asettaman hyljetuotteita koskevan kauppakiellon purkamisen puolesta (katso myös Itämeren neuvoa-antavan komitean aloite 28.6.2018)
- Suomen tulee toimia niin EU:ssa, että täysimääräiset hyljekorvaukset ovat meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) osana tai vaihtoehtoisesti menetykset on korvattava täysimääräisesti kansallisin toimin
- kalastusta ja hylkeitä koskevaa tutkimustoimintaa tulee jatkaa, suojaustoimien ja pyyntitekniikan kehittäminen. Edellä mainittu toiminta ja siihen liittyvät kalastajien investoinnit saatava kattavasti julkisen tuen piiriin (EMKR)

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja

Ammattikalastaja palvelee kuluttajaa. Yrittäjä luonnon ehdoilla.